

Nastajanje evropskih držav

V Evropi so v 10. stoletju začele nastajati številne države, najpomembnejša je bila Sveto rimsko cesarstvo. Pomembno vlogo v Evropi je imela rimsko-katoliška cerkev, ki je konec 11. stoletja spodbudila križarske pohode na Bližnji vzhod. Do 14. stoletja se je oblikovalo mnogo današnjih evropskih držav.

1 Med papeži in nemškimi cesarji je prišlo v drugi polovici 11. stoletja do spora. Tako je cesar Henrik IV. leta 1076 odstavil papeža Gregorja VII., nakar je ta izobčil cesarja.

a) Kaj je bilo jedro spora?

b) Kdo je izšel iz spora kot zmagovalec in kaj je pri tem dosegel?

Pohiteti morate na pomoč svojim na Vzhodu živečim bratom, ki potrebujejo vašo podporo, za katero so vas pogosto rotili. Kajti napadli so jih Turki, perzijsko ljudstvo, ki je vdrlo globoko na rimsko ozemlje. Kristjanom so iztrgali številne dežele, jih že sedemkrat porazili, mnoge pobili in ujeli, porušili cerkve in opustošili božje kraljestvo ... Tako ukazuje Kristus. Vsem, ki bodo šli in bodo na poti, v boju z neverniki ali v ujetništvu umrli, bodo oproščeni njihovi grehi.

Iz govora papeža Urbana II. na koncilu v Clermontu leta 1095

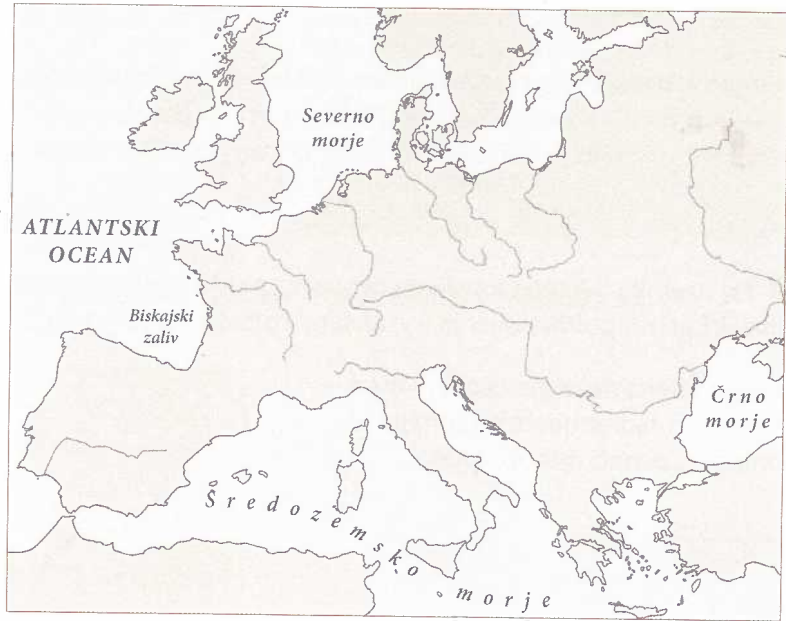
2 Zgodovinarji ločijo sedem velikih pohodov Evropejcev proti vzhodnemu Sredozemlju (1096–1270), kar imenujemo križarske vojne. Večina odprav je bila usmerjena v Palestino, v eni so napadli Bizanc, dve pa sta bili usmerjeni v Egipt oziroma Tunis.

a) V zgornjem besedilu poišči razloge, s katerimi je skušal papež Urban II. prepričati viteze za vojni pohod proti »nevernikom«.

b) Iz besedila razberi, kaj je papež »ponujal v zameno« za udeležbo v križarskih pohodih.

3 Nekaterim srednjeveškim vladarjem je uspelo ustvariti močne države, tako so se v Evropi v 14. stoletju uveljavile ozemeljsko zaokrožene države.

Naštej večje evropske države v 14. stoletju in njihovo takratno lego približno označi na zemljevidu. Takratno politično podobo Evrope primerjaj z današnjo. Kaj opaziš?

4 V 14. stoletju je Evropo z jugovzhoda začela ogrožati osmanska država.

a) Z osvajanji osmanske države je povezano tudi leto 1453. Kaj se je zgodilo tega leta?

b) Osmani so v 15. stoletju prodrli globoko na Balkanski polotok. Do kod so segali njihovi vdori? So zajeli tudi naše kraje?

5 Osrednje osebe srednjeveških držav so bili njihovi vladarji. Od njihovih osebnostnih lastnosti sta bila v veliki meri odvisna ustroj in usoda države.

Naštej nekaj lastnosti, za katere meniš, da so v srednjem veku označevale dobre, in nekaj lastnosti, ki so označevale slabe vladarje.

lastnosti dobrih vladarjev	lastnosti slabih vladarjev

Rudolf I. Habsburški (1218-1291)

- odločen
- dober vojak
- bogaboječ
- moder
- pravičen
- bogat
- ni pohlepen
- močan
- delaven
- pogumen
- dober poznavalec ljudi in značajev